«Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтендіру мен тәрбиелеудегі отбасының рөлі»

Ата-ананың құқығы мен міндеттері нақтыланған:

Қазақстан Республикасы Конституциясының 27 бабы-

- 1. Неке мен отбасы, ана мен әке және бала мемлекеттің қорғауында болады.
- 2. Балаларына қамқорлық жасау және оларды тәрбиелеу - ата-ананың етене құқығы әрі міндеті.
- 3. Кәмелетке толған еңбекке қабілетті балалар еңбекке жарамсыз ата-анасына қамқорлық жасауға міндетті

Ата-ананың құқығы мен міндеттері нақтыланған

Қазақстан Республикасының 2011 ж № 487-IV 24 қазанындағы «Білім туралы» Заңына «Қосымша түзетулер енгізу» туралы Қазақстан Республикасы Заңында

- 49 бап. Ата-анасы немесе оның орнын алмастырушылардың құқығы мен міндеттері

1. Ата-анасы немесе оның орнын алмастырушылардың құқығы :

1)Баланың жеке ерекшеліктері мен таңдауын ескере отырып, білім беру ұйымын таңдауға ;

2)ата-аналар комитеті арқылы білім беру ұйымының басқару жұмыстарына қатысуға;

3)Өз балаларының үлгерімі, мінез-құлқы, оқу жағдайлары туралы ақпараттар алуға;

4)психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңестерден балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары бойынша көмек алуға;

5)келісім-шарт негізінде балаларының қосымша қызметтер алуына

2. Ата-анасы немесе оның орнын алмастырушылардың міндеттері:

1)Өмір сүру мен білім алуға қауіпсіз және салауатты жағдай жасауға, рухани дамуы мен ой-өрісінің дамуын қамтамасыз ету;

2)Жалпы білім беру мекемелеріне барар алдын мектепалдық даярлық жасауды қамтамасыз ету;

3)Білім беру ұйымының нақтылаған ережелерін орындауға;

4)Мектептегі сабақтарына баланың қатысуын қамтамасыз етуге.

Қазақстан Республикасы Отбасы (Ерлі зайыптылық) туралы Кодекс (19.05.2015 толықтырулар мен өзгертулер)

11 бөлім. Ата-ананың құқығы мен міндеттері

70 бап. Бала тәрбиелеудегі ата-ананың құқығы мен міндеттері

1.Ата-аналар баласының денсаулығын сақтауға міндетті.

2.1.Ата-аналар баласын тәрбиелеуге міндетті әрі құқылы

Ата-аналар баласының тәрбиесіне басқаларға қарағанда басымырақ жауапты

Ата-аналар баласының рухани, психикалық, физикалық дамуына жағдай жасауға жауапты.

3.Ата-аналар баласының міндетті жалпы білім алуына міндетті.

Ата-аналар баласының жалпы білім алуына дейін баласының пікірімен келісе отырып, білім алу түрлері мен білім беру мекемесін таңдауына құқылы.

4.Бала тәрбиесіне, білім алуына қатысты мәселелердің барлығы баланың пікірімен санаса отырып, ата-анамен келісіп жасалады. Ата-аналар осы тұрғыдан екіұдай пікірде болған жағдайда шешімін табуға сотқа немесе тиісті атқарушы органдарға жүгінуге құқылы.

72 бап. Бала мүддесіндегі ата-ана-құқығын жүзеге асыру

Ата-ана құқықтары баланың мүдделеріне қайшы жүзеге асырылмауға тиіс. Баланың мүдделерін қамтамасыз ету оның ата- аналары жасайтын негізгі қамқорлықтың нысанасы болып табылады.

Ата-ана құқықтарын жүзеге асыру кезінде ата-аналар баланың дене бітімі мен психикалық денсаулығына, оның адамгершілік жағынан дамуына зиян келтіруге құқылы емес. Баланы тәрбиелеу тәсілдері адамның қадір-қасиетін кемсітетін немқұрайлылықты, қатыгездікті, дөрекілікті, баланы қорлауды немесе қанауды болғызбауға тиіс

Отбасының маңызды қызметі

- репродуктивті
- экономикалық
- тәрбиелік
- бос уақыт пен демалысты ұйымдастыруда
- коммуникативті
- ???

- Әлеуметтену – барлық әлеуметтік үдерістердің өзара әрекеттестігі, соның арқасында тұлға білім алу жүйесін, құндылықтарды жетілдіріп, меңгереді, мәдени нормалар мен әлеуметтік ролді атқаруына мүмкіндік береді.
- Әлеуметтендіру үдерісі өмір бойында қоғамдағы әрекеттерін, өзін өзі сезінуін жүзеге асырып отырады.

Отбасы әсері

тиімді

тиімсіз

ДМШ балар мен мүгедек балаларға ата-аналардың қатынасын ерекшелеу формалары :

- Ата-аналар өз баласының жағдайына терең қайғырып, аяп, шектен тыс мәпелеп, бар назарларын соған аударып, барлық міндеттерден босатады. Шектен тыс баланы мәпелеу баланы өз бетінше әрекеттенуден, өмірдің қиын жағдайларына бейімделуден шеттетеді.
- Баланың проблемаларымен көндіге алмаған ата-аналар оның мүмкіндіктерін асырып, кемшіліктеріне назар аудармайды. Мұндай ата-аналар баласына шектен тыс назар аударуды талап етіп, соның жетегіне ереді. Әрдайымғы балаға берілген назар оны бірбеткей, ашуланшақ етіп, кей жағдайларда өзіне деген сенімділігін жоғалтуға соқтырады.
- Көзге байқалар мүгедектік жағдайында ата-аналар баласын жасырып, қоғамдық орындарға апармау арқасында баланы өмірлік әсерлерден шектейді. Сол балалар қорқақ, жасық болып өседі.

ДМШ балар мен мүгедек балаларға ата-аналардың қатынасын ерекшелеу формалары:

- проблемалы бала отбасында «өгей» баланың күнін кешеді,оны барлығы ренжітеді,кемістігін бетіне басып, үстінен күледі, олар қашанда көңіл күйі түсіңкі, өкпелегіш, ашуланшақ, бірбеткей;
- ата-аналар оның тәрбиесін білім беру ұйымына артып қойып, балаға көңіл бөлмейді;
- ата-аналар баланы сол күйінде қабылдап, барлық жерде өзімен бірге алып жүруге мүмкіндік жасап, ескертулер мен теріс көзқарастарға көңіл бөлмейді.

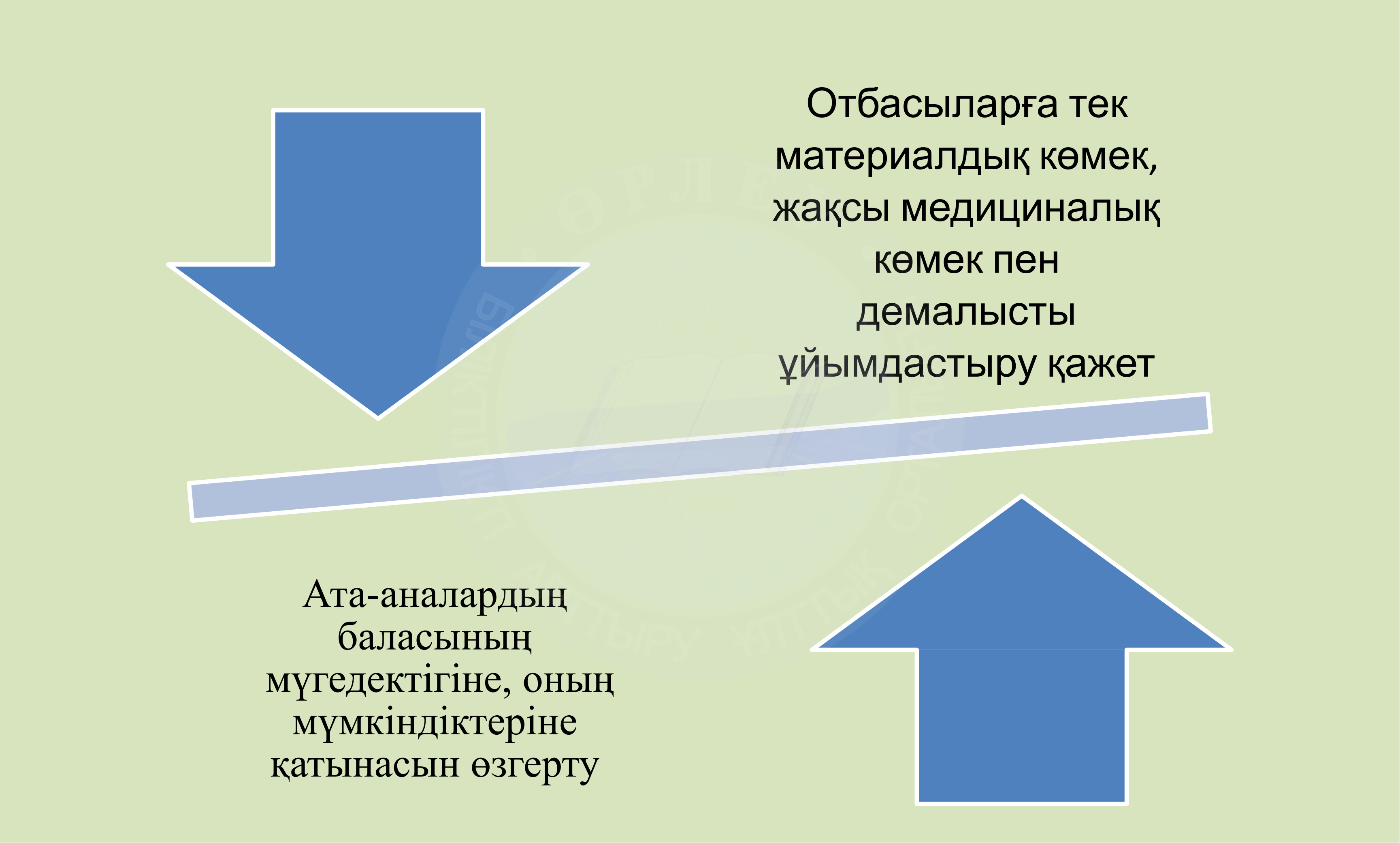
Отбасыларға тек материалдық көмек, жақсы медициналық көмек пен демалысты ұйымдастыру қажет
Ата-аналардың баласының мүгедектігіне, оның мүмкіндіктеріне қатынасын өзгерту

Білім беруде ерекше қажеттіліктері бар баланың мүддесі үшін мектептер мен ата -аналар арасындағы ынтымақтастық формалары

Отбасын психологиялық қолдау

- тренинг
- Психокоррекциялық сабақтар
- ата-аналармен кездесу
- жеке әңгімелер
- психологтың кеңесі
- нақты мысалдарды талқылау

Баланың даму ерекшеліктері мен нақты білім беру қажеттіліктері туралы ата -аналардың хабардарлығын арттыру

- жеке әңгімелесу
- мамандар мен ата -аналар арасындағы консультациялар
- тақырыптық семинарлар
- жиналыс
- буклеттер

Жеке білім беру бағдарламасын әзірлеуге және енгізуге отбасының қатысуын қамтамасыз ету

- Отбасы мен білім беру ұйымдары арасындағы ынтымақтастық (білім) туралы келісім
- Отбасын баланың мүддесі үшін ЖББ әзірлеуге қатыстыру
- «қонаққа бару»,
- Отбасын мектептегі сабақтарға қатысуы

Қосымша ақпарат Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар баланың отбасынапсихологиялықпедагогикалық қолдау көрсету бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2020. – 102 б.

ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРІЛУІНЕ ҚАЖЕТТІЛІКТЕРІ БАР БАЛАНЫҢ ОТБАСЫНА ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-

ЕББ қажеттілігі бар баланың отбасына психологиялық -педагогикалық қолдау көрсету - бұл ерекше баланың тәрбиесі мен дамуына байланысты оның жұмысының тиімділігін қамтамасыз ететін, отбасының түзету -дамытушылық ресурстарын іске асыратын қызмет.

Ата -аналарға қолдау әдістері:

жеке және отбасылық кеңес беру, отбасылық психотерапия, дәрістер, ата-аналар мен отбасыларға арналған тренингтер, ата-аналар жиналысы, ата-аналар оқулары, семинарлар, ата-аналар кештері, пікірталастар, дөңгелек үстелдер, ақпараттық бюллетеньдер, буклеттер, жадынамалар, пікірталастар, ойындар, бірлескен іс-шаралар , талқылау және жағдайдан шығу, білім беру эксперименттері, балалар мен ата-аналардың іс-әрекеттерін талдау, коммуникативті қарым-қатынас түрлерін талдау, жағдайларды талдау, бейне және аудио материалдарды талдау, өзін-өзі көмек көрсету топтары, отбасыларға бару, т.б..

ЕББҚ БАР БАЛАНЫҢ ОТБАСЫНА ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ –ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ КӨРСЕТУДІҢ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

- Бірінші кезең – диагностикалық. →
- Екінші кезең – ақпараттық. →
- Үшінші кезең – ағартушылық. →
- Төртінші кезең – ата-аналарды қатысуға тарту кезеңі. →
- Бесінші кезең – практикалық. →
- Алтыншы кезең – аналитикалық.

Қосымша ақпарат Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар баланың отбасына психологиялық - педагогикалық қолдау көрсету бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2020. – 102 б.

ӨРЛЕУ

Ата-аналармен мектептің жұмысы

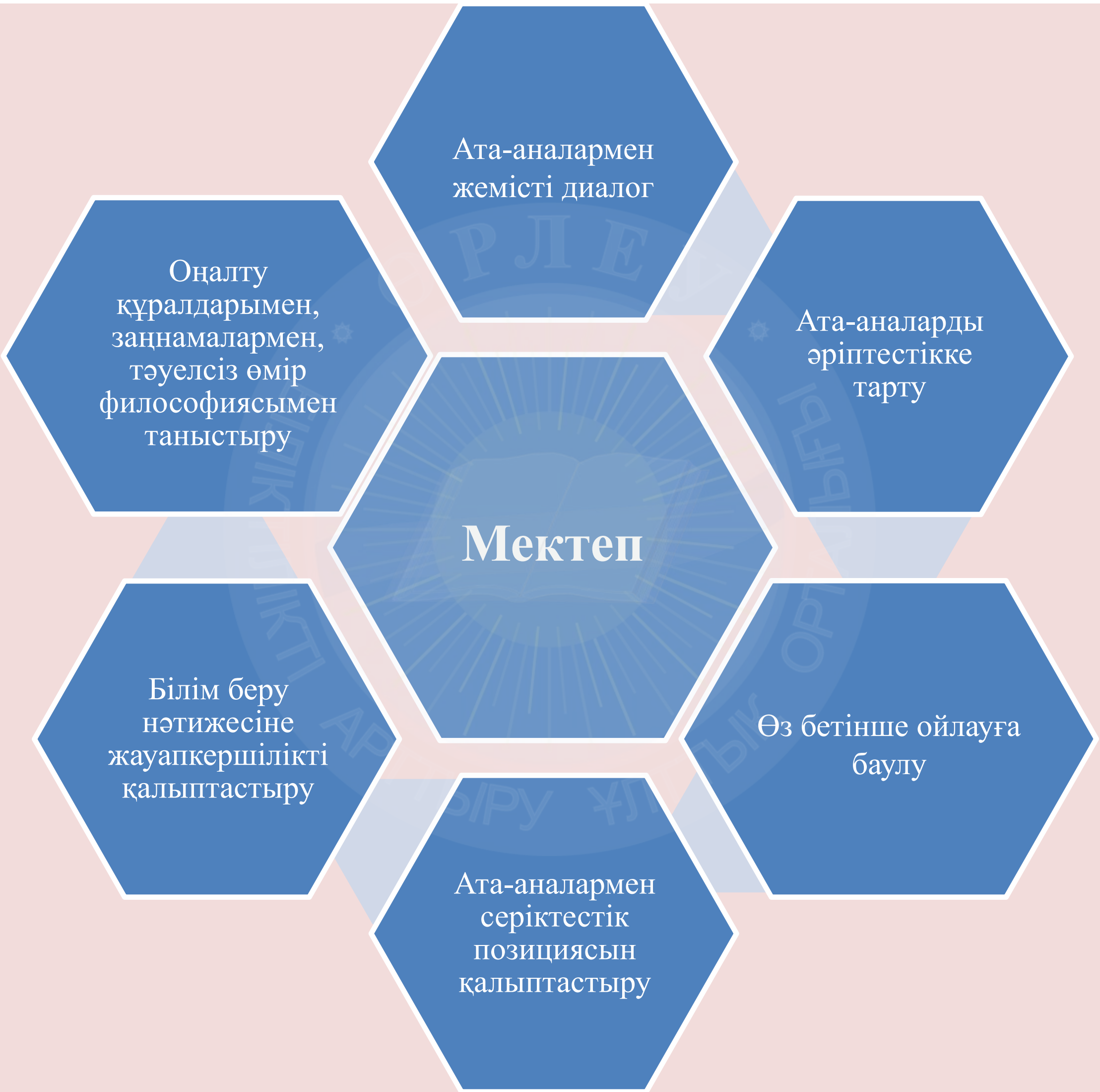

Отбасы баланың әлеуметтенуіндегі басты фактор ретінде қоғамға толық бейімделіп кетуіне қолдау көрсетсе, кейде оған қарама қайшы әрекеттер көрсетуі мүмкін.

Зерттеу негізінде иеленген позицияларды, ата-анасының, модельдер, олардың мінез-құлық ерекшелігінің бұзылуы балада қажет мақсатты психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік отбасымен жұмыс қалыптастыру мақсатында сындарлы ата-бала қарым-қатынас.

Отбасындағы қарым-қатынас қаншалықты дұрыс және өзара түсіністікке толы болса, мүмкіндігі шектеулі баланыңәлеуметтік белсенділігін мен әлеуметтендіру сәтті болады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар баланың отбасына психологиялықпедагогикалық қолдау көрсету бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2020. – 102 б. https://nao.kz/
2. «Методические рекомендации. Взаимодействие семьи и школы в контексте инклюзивного образования», Кусаинова А.И., Алматы, 2019
3. https://www.unicef.org/ Открытое досье ЮНЕСКО по инклюзивному образованию, 2001г
4. Мектеп әкімшілігіне арналған инклюзивті ортада білім беру процесін ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар. - НұрСұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2020. – 145 б
5. Сборник материалов занятий с родителями детей с особыми образовательными потребностями / Под общ. ред. Ибраева М.У.: авторы Дмитриева-Лепешева О.Г., Жанғали І.Ә., Искендирова А.А., Федотова В.Ф. – Кокшетау, 2020.-120 с.

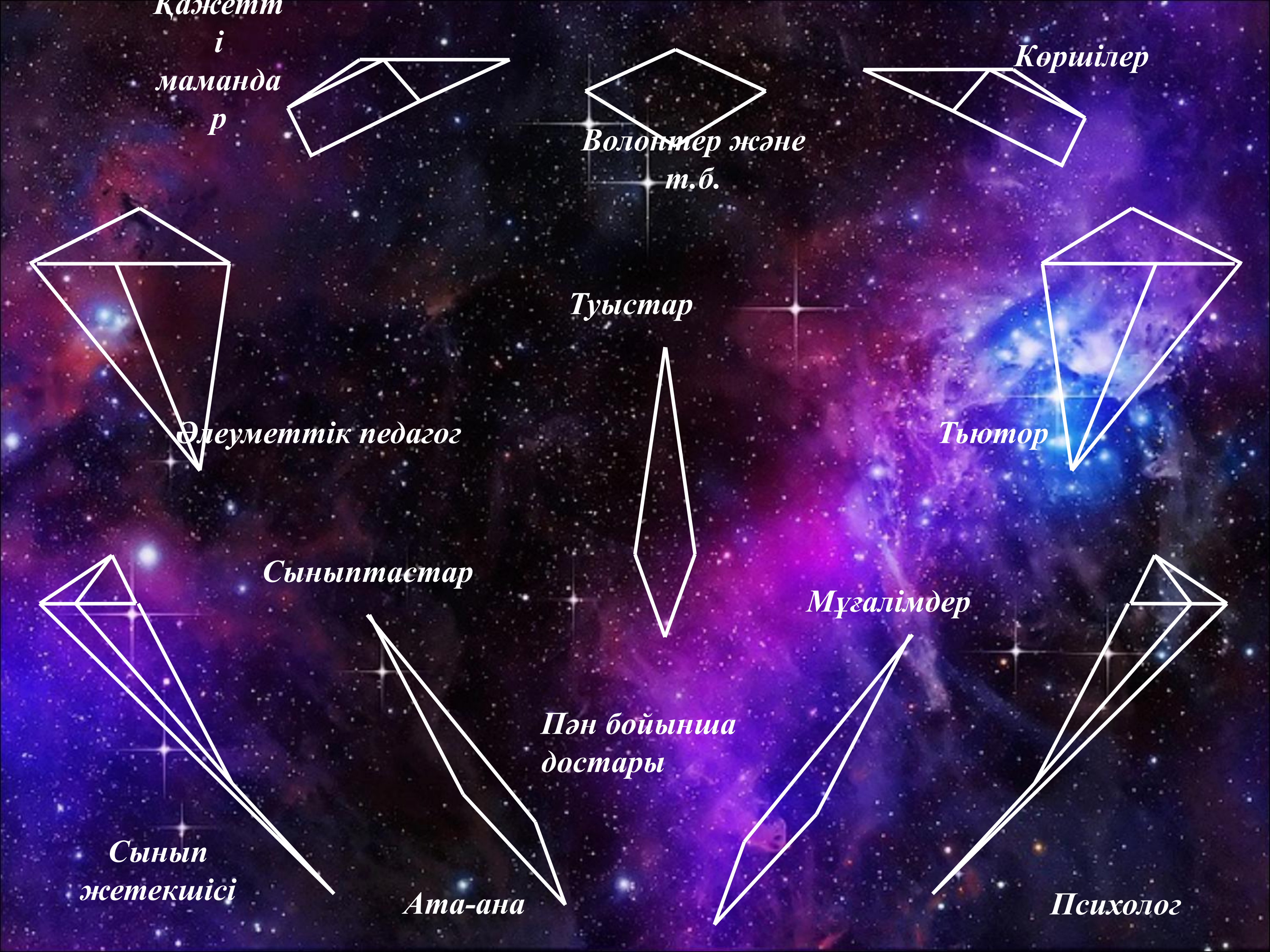
Қажетті мамандар
Волонтер және т.б.
Көршілер
Туыстар
Әлеуметтік педагог
Тьютор
Сыныптастар
Мұғалімдер
Пән бойынша достары
Сынып жетекшісі
Ата-ана
Психолог

ТҰЛҒА!!!